

F Ø R O Y A SOCIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 42.

Mánadagin 23. desember 1940.

14. árg.

Gleðilig jól!

Ástin og stórmannslæti.

Tey búðu í sama býlingi. Hon var einasta dóttir ríka Hanus, hann elstur av 6 synum Pæturs.

Hanus var stórbóndi, sat á einum góðum 14 markagardi. Pætur átti ikki sýru í vegg. Men hann var av raskastu fiskimonnum. Hann giftist 20 ára gamal, bygdi uppá lán og hevði ongatíð vunni meira enn at sligið seg ígjøgnum rentu- og avdráttarskerseldin og vunnið konu og børnum inn í munnin og so dána klæði uppá kroppin. Sum so mongum Føroyingi hevði honum ligið í blóði at komið sær til nakrar gyllin í jørd, nakrar seyðir og eina kúgv á básin. Men børnini vóru vorðin ov tætt — og hann var sum sagt ikki komin longri enn til henda væna dreymin. Ikki so at skilja, at hann kendi seg fátækan og vesælan her á fold. Hann hevði havt heilsuna — og eina herliga konu, ið hevði verið honum ein so óførur stuðul. Og so synirnir. 6 teir prúðastu menn í bygdini. Teir vóru gleðin hjá foreldrunum, teirra stoltleiki, teirra lívsins innihald. Og nú vóru teir tveir elstu so at kalla tilkomnir. Og tað kendist teim gomlu sum um sólin nú rættiliga tók at lýsa fyri teim.

Pfiki Hanus var ættstórur. Kona hansara og hann høvdu livað burturi fyr seg sjálvi. Tey

vóru hildin at stíga so langt fremri í ríkidømi enn oll onnur í bygdini. Tey hildu tað kanska einamest sjálvi ella vildu fegin lástast soleiðis og verða mett sum slík. Men eingin dugdi rættiliga at siga, hvussu tað nú verunliga var við teim.

Dóttir teirra, Karin, sýntist ikki at vera teimum lík í teirra stórmannslæti. Sum einasta barn var hon kanska nakað nógv þorin á lógvum og tessvegna ein forflogin villkattur. Foreldranna prædikan um at minnast, hvaðani hon kom, kveistraði hon burtur og helt ofta fyr, at hon var ikki betri enn onnur fyri tí, at hon átti rík foreldur. Hetta særði tey gomlu. Tað at vera þorin til nakað betri og meira enn hini, hevði verið ein partur av teirra lívsinnihaldi.

Tað neit tí fast at teim, at dóttir teirra soleiðis skuldi kasta sín aðalskap í skarnið við at tuskast millum smáfólkið. Men kærleikin til dótrina var tó so sterkur, at tey lærdu seg at bíta sinnið í seg. Tey vónaðu, at hon kortini fór at sissa seg og taka betri partar fyr seg.

Karin stókk hvønn dag og ofta fleiri ferðir um dagin inn á gólvið hjá Pæturi, og hon leikaði millum bróðrinar sum ein annar drongur. Men tað var lætt at síggja, at hon og elsti sonur Pæturs, fríði Jógvan hildu mest av at vera saman.

Hann hevði fingið eykanavnið frá manni, ið var komin á orindaferð til bygdina. Hann hevði havt Jógvan á orði, so vakur hann var, og skemtandi kallað hann fríða Jógvan.

Karin og hann vóru av sonnum eitt prútt par at síggja, har tey gingu í hønum, niðri við strondini ella í haganum. Tey vóru javnaldrar, høvdu fylgst í klassa líka síðan tey fóru í skúla. Gingið til prest høvdu tey eisini saman. Men hóast tey nú vóru 19 ár, høvdu tey ikki sína millum havt teirra kenslur á máli. Hetta visti Hanus; tí um hon var vill, so kendi hann hann hana so góða, at hon ikki gjørdi sær gerðir og gekk sær leiðir, sum hon ikki tordi at lata foreldur síni vita av. Og tað uggaði Hanus og konu hansara og gav teim vón um, at tað kortini eingin vandi var fyr, at hon skuldi kasta seg burtur til tann bera vesældóm.

At tað var ástartókki millum Jógvan og Karina var hvørjum manni sjónligt. Og fólk hildu tað vera natúrligt, at tey bundu hjúnarband, tá ið tey komu til árin. Pæturi og konu hansara dæmdu Karina væl, og teimum hevði tað sjálvandi bera verið ein stór gleði um teirra sonur kundi komið at sita sum hús-bóndi á stórsta gardi í oynni. Um tað kundi hent, hevði tað á ein hátt gingið út, at tey komu til jørd, neyt og seyð, sum tey altíð høvdu gingið og longst eftir.

Men eingin kennir morgindagin og enn minni sær komandi tíðir, ið ofta vera skaptar av kreftum, ið liggja uttanfyri ein, og sum ein onga ávirkan kann hava á.

Nøkur ár gingu enn. Jógvan